

החלטת ועדת האתיקה
בעניין התבטאויות חברי הכנסת בעת מלחמה
מיום ג' בחשוון התשפ"ד – 18 באוקטובר 2023

לנוכח מצב החירום והמלחמה שנכפתה על מדינת ישראל, ועם פתיחת כנס החורף, הוועדה מוצאת לנכון להביע עמדה עקרונית בעניין התנהלות והתבטאויות חברי הכנסת בעת מלחמה כאמור להלן:

חופש הביטוי של חברי הכנסת, המהווה זכות יסוד ראשונה במעלה וחלק מהותי מחסינותם הפרלמנטרית, אינו בלתי מוגבל; גם כשביטוי חוסה תחת הגנתה של החסינות הפרלמנטרית, ובוודאי כשאינו חוסה תחתיה. התבטאות העולה כדי הפרתו של חיסיון מידע ביטחוני או מדיני רגיש, עלולה להוות עבירה פלילית, אך היא לעתים מהווה גם עבירה אתית. הדבר נכון גם להתבטאות מעל דוכן הכנסת וגם בדיון ועדה הפתוח לציבור.

עת לכל דיון ועת לכל התבטאות.

בימי מלחמה, להתבטאויות של חברי הכנסת עלולות להתלוות משמעות מרחיקות לכת עבור מדינת ישראל והציבור. חברי הכנסת נדרשים בתקופה מורכבת זו של שכול וכאב אזרחי וצבאי לצד לחימה, להיזהר בדבריהם ביתר שאת, לתת דוגמה אישית בהתנהגותם ובהתבטאויותיהם, לשמור על איפוק, למלא את שליחותם באחריות תוך מתן דוגמה אישית ולערבות חברתית הדדית.

הוועדה מדגישה ומתריעה כי לצד חופש הביטוי הפוליטי המוקנה לחברי הכנסת, תהיה לה אפס סובלנות להתבטאויות קשות כמפורט להלן והיא תפעל להטלת סנקציות משמעותיות לגביהן. להלן דוגמאות להתבטאויות כאמור, אך הוועדה שומרת לעצמה את הזכות לדון כמובן גם בהתבטאויות נוספות: התבטאויות שעלולות לפגוע בהתמודדויות של מדינת ישראל ושל הציבור בימי הלחימה; שעלולות להביא לפגיעה בביטחון מדינת ישראל, באזרחיה, או בחיילי צבא ההגנה לישראל; שמבזות או מכפישות את חיילי צבא ההגנה לישראל או אזרחי ישראל או שמשתמעת מהן קריאה לכך; שמתפרשות מהן תמיכה או הצדקה של מעשי טרור, אלימות ושפיכות דמים.